

Antoni Lange

Lilija **M**urmiec

Armoryka

Elja **Q**uromiec

Antoni Lange

Ilja Muromiec

(na motywach staroruskiej średniowiecznej byliny)

Armoryka
Sandomierz 2009

Redaktor: Władysław Kot
Projekt okładki i opracowanie graficzne: Juliusz Susak

Na pierwszej stronie okładki oraz na stronie 50 książki:
Андрей Петрович Рябушкин (1861—1904), *Илья Муромец*. 1895.
Иллюстрация к книге *Русские былинны́е богатыри*,
(licencja *public domain*),

źródło: Internet - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:%D0%98%D0%BB%D1%8C%D1%8F_%D0%9C%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D1%86.jpg

Tekst złożono czcionką IM FELL.DW Pica, autorstwa Iginò Marini.
The Fell Types are digitally reproduced by Iginò Marini. www.iginomarini.com
Tytuł złożono czcionką Aneirin.ttf, użyto inicjałów Jongeleur.ttf, których autorem
i właścicielem jest Dave Nalle, The Scriptorium, www.fontcraft.com
Aneirin.ttf & Jongeleur.ttf font copyright 2008 by The Scriptorium,
all rights reserved

Copyright © 2009 by Wydawnictwo
i Księgarnia Internetowa „Armoryka”

Wydawnictwo ARMORYKA
ul. Krucza 16
27-600 Sandomierz
tel (0-15) 833 21 41
e-mail: wydawnictwo.armoryka@interia.pl
<http://www.armoryka.strefa.pl/>

ISBN 978-83-7639-034-5

I.

Czy to morze zahuczało sine,
Czy to góra wstrzęsła się wysoka?
Ani morze zahuczało sine,
Ani góra wstrzęsła się wysoka:
To z niemocy wstał Ilja Muromiec,
Spod Muroma grodu przesławnego,
Rodowity z wsi Karaczajewa,
Co biełaje śród trzech dróg szerokich,
Śród Muromskiej, Tulskiej i Razańskiej.

Leżał Ilja niemocą złożony,
Lat trzydzieści leżał i trzy lata;
Bo uśpione — miał ręce i nogi,
Bo uśpione — miał myśli i chęci:
Tak w nim wszystko było nieruchome.

Ale nie był niemocny z niemocy,
Jeno właśnie od mocy nadmiaru,
Że go własna moc dźwigać nie chciała.
I gdy krew mu w żyłach zakipiała,
To mu w głowę biła ogniotryskiem
I waliła go zaraz na ziemię.
A gdy myśli w nim zakotłowały,
Albo jakie chęci a tęsknice —
To ścierały się jedne z drugimi,
Jak ze sobą walczą psy zajadłe —
Jedna drugą wnet spychała w niemoc —
I ta niemoc Ilję przeżerała.
Zimą Ilja legiwał na piecu,
Jako durny Jaśko tam legiwa;
A gdy ciepła nadchodziła pora,
To go kładli pod cienistą lipą.
Tu na niebo patrzył się wysokie —
I na chmury patrzył się błędzące.
Na łabędzie patrzył latające:
Sam ze sobą duma, z sobą gada: —

zy mi iść na pogańskie Tatary,
Czy podpalić cztery wsi dokoła?

Czyli Boga nowego mam stworzyć,
Czyli wypić dziesięć garnców miodu?
Czy mam zebrać po karczmach żebraków
I na kniazia Iwana iść w Moskwie,
By ta gol panowała nad kniazciem?
Czy kniaziewi mam pokłon bić czołem
I iść z nim, by już buntów nie czynił
Nam Wielmożny Pan Nowogród Wielki?
Czy mam pójść, jak wędrowny kaleka
Bez oręża, w sukni poszarpanej,
I pobożne śpiewać pieśni chłopom
O miłości, o świętych ofiarach,
O zrzeczeniu się, o przebaczeniu?
Czyli wielką urobić maczugę,
Nabijaną gwoździami mocnymi,
Trzysta pudów ważącą, żelazną, —
I na prawo — na lewo nią walić,
Wzdłuż i w poprzek walić po junacku?
Walnę wzdłuż — to padają ulice.
Walnę w poprzek — padają przeulki.

ak na przemian on Ilja Muromiec
Sam ze sobą duma, z sobą gada,

Lat trzydzieści дума i trzy lata:
Nie wie, co ma zrobić ze swą mocą,
Aż się moc ta w niemoc przemieniła.
Chce się ruszyć — i ruszyć się nie chce,
Chce iść w prawo — i razem chce w lewo,
Chce iść w lewo — i razem chce w prawo.
I tak дума — i tak leży Ilja
Nieruchomy leży i bezwładny
I niemocny od nadmiaru mocy
I bezchętny od nadmiaru chęci
I bezmyślny od nadmiaru myśli:
Lat trzydzieści leży i trzy lata.